

مرکز مجازی امام صادق علیه السلام

الروضه البهیه فی شرح اللعة دمشقیة (احیاء موات)

شناخت زمین موات

درس ۶

استاد وافی

بررسی قول در مشترکات

بحث در مورد امور مشترک المنافع است که مردم به صورت مشترک از آن استفاده می کنند، و اگر چه بعضی از آنها مختص به گروه خاصی است.

اصول مشترکات

اصول و روءس این امور مشترک المنافع، منتهی به سه اصل می شود.

۱. آب (منظور چاه، چشمه، نهر و ... است).

۲. معدن.

۳. منافع: و بحث در مورد منافع، منحصر به امور سهگانه است.

۱. مساجد.

۲. مشاهد.

۳. مدارس.

۴. رباط (کاروانسرا).

۵. طرق (راهها، مسیرها).

۶. مقاعد الاسواق (مواضعی که در بازار برای نشستن و استراحت مهیا شده).

منافع مسجد

کسی که در موضعی از مسجد نشسته است، نسبت به آن موضع حق اولویت دارد، و تا زمانی که در آن مکان باشد، اولی به آن بوده و کسی حق ندارد او را از جایش بلند کند.

مرکز مجربان امام صادق علیه السلام

شروط بقاء اولویت

تردید نیست که با رفتن از آن مکان - حتی بخاطر پیش آمد و حاجتی - حق اولویت هم زایل می شود، الا با وجود دو شرط (که حتی با نبود شخص حق اولیتش محفوظ است).

شرط اول: شخص از خودش اثری در آن مکان باقی گذاشته باشد، مثلا: مهر، تسبیح یا

شرط دوم: شخص قصد عود و بازگشت به آن مکان را داشته باشد.

تبصره:

از بین دو شرط مذکور، شرط دوم اهم است، زیرا شهید اول می فرماید: اگر شخص از خودش اثری گذاشته، و لکن قصد عود نداشته باشد، حق اولویتش زایل می شود، و لو اینکه مثلا سجاده اش باقی باشد و شهید ثانی هم در مقام تأیید این قول می گوید: و هو حسن.

اکراه بر ترک اولویت

اگر شخصی (عمرو)، زید را اجبار بر ترک مکانی کند که در مسجد نشسته است، و یا اینکه سجاده

او را که قصد عودت هم داشته، بردارد و خودش جای او را بگیرد، آیا این کار باعث زایل شدن حق اولویت زید و اثبات آن برای عمرو می شود یا نه؟

اولا: تردید نیست که این کار او گناه است «فلا شبهة فی اثمه».

ثانیا: راجع به این مساله دو احتمال وجود دارد.

احتمال اول: اولویت برای عمرو بدلیل مفارقت زید ثابت می شود، و لو این مفارقت با

اکراه بوده باشد.

احتمال دوم: اولویت ثابت نمی شود، زیرا این کار او، مصداق ظلم و غصب است که

اکیدا از آن نهی شده است.